

Nieuwsbrief VoorZorg nummer 9, 20 december 2011

Nieuw resultaat vanuit het onderzoek: VoorZorg effectief op huiselijk geweld

In de nieuwsbrief van september 2011 was te lezen dat VoorZorg effectief is op zowel rookgedrag als op de borstvoeding. Uit de nieuwe analyses blijkt dat VoorZorg ook effectief is op huiselijk geweld bij 32 weken zwangerschap! Hierbij is gekeken naar verschillende vormen van mishandeling (psychologisch, fysiek en seksueel geweld). Bij alle vormen van mishandeling blijkt het percentage vrouwen dat mishandeld wordt **significant lager** te zijn in de **interventiegroep**.

Als we kijken naar fysieke mishandeling is het percentage in de controlegroep **60%** en in de interventiegroep is deze **41%**. Ook is het aantal verwondingen lager in de interventie groep. Bij seksueel geweld is het 17% in de controlegroep en 8% in de interventiegroep. Dat is de helft minder! Ook blijkt dat de vrouwen in de interventiegroep zelf **significant** minder mishandelen. Huiselijk geweld heeft negatieve gevolgen voor zowel moeder als kind; getuige zijn van huiselijk geweld is een vorm van kindermishandeling. Uit verschillende studies blijkt dat kinderen die getuige zijn van huiselijk geweld later een verhoogd risico hebben om zelf een dader en/of slachtoffer te worden. Een geschiedenis van geweld in de jeugd vergroot zes maal de kans om later als volwassene geweld te plegen of er later slachtoffer van te zijn (Dijkstra, 2001, aangehaald in Pels e.a., 2011). Preventie van huiselijk geweld is dus erg belangrijk en daar richt VoorZorg zich op, o.a. door de vrouwen bewust te maken van hun situatie.

Vermeldenswaard is verder dat het eerste internationale artikel van Jamila Mejdoubi (promovenda bij het onderzoek naar effecten van VoorZorg) is gepubliceerd!

Mejdoubi J, van den Heijkant S, Struijf E, van Leerdam F, Hirasing R, Crijnen A. Addressing risk factors for child abuse among high risk pregnant women: design of a Randomised Controlled Trial of the Nurse Family Partnership in Dutch preventive health care. BMC Public Health. 2011 Oct 21; 11(1):823.

Introductie onderzoeksassistente

Sarita Kalidien is sinds april 2011 werkzaam als onderzoeksassistente voor het project VoorZorg. Voor haar master Health Sciences heeft ze stage gelopen bij de afdeling Sociale Geneeskunde van het VUmc. Daarna is ze op de afdeling blijven werken en bij meerdere projecten betrokken geweest, waaronder VoorZorg. Sarita heeft interesse in onderzoek doen bij hoog-risicogroepen en vind zwangere vrouwen/ moeders een mooie doelgroep. Een perfecte mogelijkheid om deze twee te combineren en om meer ervaring op te doen voor later.

Nieuwe medewerkers NJi

Mariska Zoon is sinds augustus 2011 inhoudelijk medewerker op de afdeling Jeugdzorg en Opvoedhulp. Zij houdt zich onder andere bezig met landelijke monitoring van VoorZorg.

Dit project (gesubsidieerd door de Stichting Kinderpostzegels) heeft een tweedelig doel, namelijk het verzamelen en rapporteren van de huidige registratiegegevens en het analyseren van de knelpunten van het huidige registratiesysteem/ontwikkelen van een nieuw, landelijk systeem. Verder zal Mariska zich bezig houden met het herzien van de huisbezoekhandleidingen voor de VoorZorg-verpleegkundigen (VZVP's). Dit wordt gesubsidieerd uit de Jan Brouwerprijs.

Willeke Daamen is stagiair en volgt de Master Maatschappelijke Opvoedingsvraagstukken aan de Universiteit Utrecht. In haar afstudeeronderzoek gaat zij onderzoeken of VoorZorg wordt uitgevoerd zoals bedoeld en of er mogelijk verbanden zijn tussen de uitvoering en kenmerken van de VoorZorgcliënten en VZVP's. Hiernaast zal aandacht worden besteed aan mogelijke knel- en verbeterpunten in de uitvoering, bijvoorbeeld m.b.t. de handleiding en de positie van VZVP's t.o.v. andere hulpverlening.

Update training VoorZorg (door Nuts Ohra gesubsidieerd project)

Het is de bedoeling dat VoorZorgverpleegkundigen professioneel geschoold worden om het programma goed en op de cliënt afgestemd uit te voeren. Dit project beoogt de volgende resultaten te behalen:

1. Een draaiboek voor de training en supervisie (nascholing) van VZVP's met inbegrip van alle trainingsmaterialen, de informatiemap voor de verpleegkundigen en de hulpmiddelen die worden ingezet tijdens de training.
2. Een procedure voor certificering als vorm van kwaliteitsborging van de uitvoering van VoorZorg.

De uitvoering van het project loopt volgens planning. De volgende activiteiten zijn uitgevoerd:

- In de zwangerschapstraining is een module 'motiverende gespreksvoering' toegevoegd. Daarnaast zijn de baby- en peutertraining aangepast en geüpdate; deze worden momenteel uitgetoetst.
- Het opleidingstraject voor de VoorZorgverpleegkundige en kwaliteitseisen voor hercertificering zijn beschreven. Dit document bevat de volgende onderdelen: profielbeschrijving van de VZVP's, kwaliteitseisen (o.a. competenties) van de verpleegkundigen, trainingstraject, (her)certificeringstraject.

Momenteel wordt er gewerkt aan de volgende activiteiten:

- Ontwerpen van het conceptdraaiboek van alle trainingsonderdelen (handleiding en draaiboek)
- Opstellen van het supervisietraject.

Later dit jaar zal de VoorZorgtraining aangemeld worden bij het kwaliteitsregister V&V (van de V&VN, beroepsvereniging van verpleegkundigen), zodat de training een geaccrediteerde training wordt. Daarnaast zal er een trainersmap en deelnemersmap gemaakt worden waar alle benodigde informatie rondom de training in staat. Ook zal in het najaar consultatie en feedback gevraagd worden van NFP professionals en van deskundigen binnen het NJi op het draaiboek.

Wettelijke bewaartermijn medische dossiers

In de Nieuwsbrief van april 2011 is gesteld dat de wettelijke bewaartermijn voor dossiers 15 jaar is nadat het laatste contact heeft plaatsgevonden. Op landelijk niveau is er een jarenlange discussie over de bewaartermijn; deze wordt verlengd maar met hoeveel jaar is onbekend. Er wordt zelfs gesproken over levenslang. Het advies van VWS en van de KNMG is om de dossiers op dit moment niet te vernietigen in afwachting van de nieuwe termijn (zie ook Medisch Contact van 2 december 2011). Vanuit VoorZorg wil het projectteam voorstellen om het besluit van VWS af te wachten en tot die tijd alles te bewaren.

Wat betreft het bewaren van andere VoorZorgmaterialen, zoals videobeelden of Excel bestanden, kan elke organisatie de eigen regels hanteren. Ditzelfde geldt voor privacyregels omtrent inzage in het VoorZorgdossier.

Mogelijk gaan we in de toekomst kijken of het zinvol is om voor de VoorZorgdossiers en –materialen een specifiek document te maken.

Monitoring

In de laatste projectteam vergadering heeft Ben Reuling uitleg gegeven over het door de GGD Amsterdam ontwikkelde digitale VoorZorgdossier. De leden van het projectteam waren erg enthousiast! Dit systeem is gemakkelijk in het gebruik en erg overzichtelijk. Ben heeft uitleg gegeven m.b.t. privacy en veiligheid van het systeem; de kosten per organisatie en de bruikbaarheid voor de landelijke monitoring. Binnenkort zal hier meer informatie over beschikbaar komen.

De landelijke monitoring zal vanaf nu door het NJi gedaan worden en niet meer door het VUmc. De gegevens voor monitoring van 2011 zullen binnenkort weer worden opgevraagd bij de VoorZorgmanagers en projectleiders en die mogen dan naar k.kooijman@nji.nl.

Uitvoering VoorZorg Rotterdam

Voorzorg wordt in de gemeente Rotterdam door het CJG Rijnmond aangeboden. Wij mogen ongeveer 60 nieuwe moeders per jaar in het programma plaatsen. In Rotterdam zijn er ook veel risico moeders die net niet aan de criteria van Voorzorg voldoen, bijvoorbeeld bij een tweede kind of als de moeder pas bij 30 weken wordt aangemeld. Voor deze risicogroep bieden wij Prezorg aan. Dit is een programma van 7 prenatale huisbezoeken en 1 postnataal huisbezoek. In dit korte programma kunnen wij geen gedragsverandering bewerkstelligen zoals in het programma Voorzorg, maar we bieden ouders wel handvatten om zo gezond mogelijk te leven, zorg te dragen voor een veilige omgeving, opvoeding en ouders voor te bereiden op het moederschap/vaderschap. Na het postnatale huisbezoek wordt door het CJG Rijnmond Stevig Ouderschap aan ouders aangeboden.

Lianne Blaas

Financiering VoorZorg in basistakenpakket!

Bij de GGD Amsterdam is het gelukt om VoorZorg in het basistakenpakket te krijgen. Reden hiervan is dat de GGD de enige uitvoerder is van dit programma. Zo is de financiering gewaarborgd van 2012 tot 2016.

*Voor iedereen een heerlijke kerst en heel veel plezier met de jaarwisseling.
Alvast een heel gelukkig en voorspoedig 2012 met liefde, plezier, gezondheid
en geluk!*

